

Фещенко Діана

к.вет.н., доцент

Згозінська Оксана

к.вет.н., старший викладач

Бахур Тетяна

к.вет.н., старший викладач

Житомирський національний агроекологічний університет
м. Житомир

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТІВ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ІНОЗЕМНОГО ВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ДЕГЕЛЬМІНТИЗАЦІЇ КОНЕЙ ЗА НЕМАТОДОЗІВ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ

Сьогодні основа профілактики паразитарних захворювань має включати біологічні, технологічні, економічні, санітарні, імунологічні та хіміопротективні методи, що дозволяють не тільки успішно діагностувати хвороби, а й здійснювати оздоровлення тварин. У цьому комплексі заходів дегельмінтизації, як методу боротьби з паразитами, належить головна роль [1, 2]. Для лікування і профілактики паразитозів коней використовують ряд іноземних та вітчизняних препаратів. Поряд зі створенням нових препаратів, важливим є удосконалення існуючих антигельмінтиків. Лікарські препарати діють на організм паразитів шляхом фізико-хімічних реакцій з рецепторами клітин [2]. Однак біологічна ефективність подібних лікарських препаратів, які містять однакові активні компоненти, може бути неоднозначною. Значний вплив на терапію гельмінтозів мають інтенсивність всмоктування і біотрансформація лікарських речовин, технологія виготовлення та ступінь дисперсності діючої речовини, фізико-хімічні властивості компонентів препарату, вид лікарської форми. Ефективність антигельмінтиків також залежить від важкості патологічного процесу і фізіологічного стану організму тварин [3]. Коням найчастіше застосовують антигельмінтики у вигляді паст [4].

Наші дослідження були засновані на порівнянні терапевтичної ефективності антигельмінтиків бровермектин-гелю, гелмісану (НВФ «Бровафарма») та пандексу 1 %-го («Біовет», Болгарія). Експерименти проводили на базі КСК «Алюр» (Житомирський район, с. Бистрі).

Для визначення ефективності препаратів було сформовано контрольну (клінічно здорові тварини, n=8) і дослідні (коні, інвазовані *P. equorum*, *O. equi*, *Strongylidae* sp., n=6) групи. Коням першої дослідної групи задавали бровермектин-гель в дозі 1 см³ на 20 кг маси тіла перорально, одноразово. Коням другої дослідної групи індивідуальним способом застосували пасту гелмісан (діюча речовина (ДР) – празиквантел і пірантел памоат) на корінь язика, у дозі 1 см³/20 кг маси тіла. Тваринам третьої групи одноразово вводили пандекс 1 % (ДР – івермектин), в дозі 1 см³/50 кг маси тіла, підшкірно. Тварини контрольної групи (n=12) антигельмінтики не отримували. Ефективність препаратів оцінювали на 14-ту та 28-му добу після проведення дегельмінтизації.

Бровермектин-гель забезпечив 100 % екстенс- (ЕЕ) та інтенсефективність (ІЕ) щодо параскарозної та оксіурозної інвазій вже на 14-ту добу після застосування. ЕЕ при стронгілятозах склала 83,3 %. Через 28 діб ЕЕ щодо *P. equorum* знизилась до 83,3

% (при ІЕ 94,3 %). Аналогічний результат спостерігали щодо яєць гельмінтів родини *Strongylidae sp.*: ЕЕ = 66,7 %, ІЕ=93,4 %.

Копрооовоскопічні дослідження показали високу ефективність гельмісану і пандексу 1%-го. Так, через 14 діб після дегельмінтизації ІЕ та ЕЕ зазначених препаратів за оксіурозу, параскарозу та стронгілятозу (для пандексу) коней становила 100 %.

При обробці коней гельмісаном у пробі фекалій від однієї тварини було знайдено поодинокі яйця стронгілят (ЕЕ=83,3 та ІЕ=96,29 %).

Отримані дані свідчать, що представлені антигельмінтні препарати вітчизняного та іноземного виробництва володіють високою паразитоцидною дією проти шлунково-кишкових нематод коней. Так, лікувальний ефект за паразитозів шлунково-кишкового тракту упродовж усього експерименту коливався в межах 83,3–100 %.

Література

1. Поживіл А. Концепція боротьби з гельмінтозами тварин [Текст] / А. Поживіл, В. Горжеєв // Ветеринарна медицина України. – 2002. – №4. – С. 20–21.
2. Шарова И. С. Эффективность средств этиотропной терапии при гельминтозах лошадей [Текст] / И. С. Шарова, О. Л. Куликова // Ветеринарная патология. – 2007. – № 1. – С. 157–159.
3. Згозінська О. А. Антигельмінтна ефективність універму за паразитозів шлунково-кишкового тракту коней [Текст] / О. А. Згозінська // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Ветеринарна медицина. – Полтава, 2015. – Вип. 8. – С. 15–17.
4. Сидоркин В. А. Лечение паразитозов ивермекон [Текст] / В. А. Сидоркин, Г. А. Сулейманов // Рос. паразитологический журнал, 2010. – №3. – С.98–101.

